№ 27. 16 maja 1916 h. Cena 5 fen.

HOMAN

BIEŁARUSKAJA WIŁENSKAJA CZASOPIŚ

WYCHODZIĆ DWA RAZY U TYDZIEŃ: U AUTORKI I U PIATNICY.

Cena s pierasyłkaj i dastaŭkaj da chaty: na 1 hod—4 m. 80 fen., na 1/2 hodu—2 m. 40 f., na 3 miesiacy — 1 m. 20 f., na 1 mies. — 40 f.

ADRES REDAKCII I ADMINISTRACII: WILNIA, ZAWALNAJA 7.

Cena abwieštak: na 4-aj staranie za radok drobnymi literami—25 fenig.; drobnyje abwiestki—pa 5 fen. za słowa. Abwiestki ab śmierci—60 fen. za liniejku drobn. drukam.

TELEHRAMY.

U aposzni moment.

15 maja.

Zachodni front:

U roznych czaściach frontu z abodwych bakoŭ iszła žywaja rabota patrulcŭ i artyleryi. Sproby worahoŭ adabrać nazad zdabytuju nami pazyciju kala Hulosza byli adbity sztykami tam, dzie ich nie strymaŭ ahoń artyleryi.

U wakolicach Maasu ataki francuzoŭ na zachodnim skłoni «Miortwaho Czeławieka» i kala lesu Kajjett byli lohka adbity.

Uschodni i Bałkanski front:

Nijakich znacznych prypadkoŭ.

Hłaunaja Kamanda Armii.

Daremnyje sproby Rasiei.

BERLIN. (W.T.B.). Byŭszyj naczalnik hieneralnaho sztabu, Moltke, skazaŭ adnamu wenhierskamu žurnalistu:

„Rasiejcy nie raz prabawali paczynać nastupleńnie, kab prarwać naszy linii. Adnak, naszy linii na Uschodzi umacowany hetak krepka, szto nielha nawat i dumać ab tym, kab rasiejcy zdaleli ich prarwać“.

Hibiel dyryžabla.

TULON (W.T.B.). Francuski latuczy karabiel zwaliŭsia ŭ more kala bierahoŭ Sardynii. Usie szaściora latunoŭ utanuli.

Umowa miž Aŭstryjej i Rumynijej.

BUKARESZT (W.T.B.). Hetymi dniami Aŭstryja i Rumynija zrabili umowu. Heta—paŭtareńnie niamiecka-rumynskaj umowy. Takim paradkam mohć biez nijakich praszkod pieresyłacca ŭsielakije tawary z Rumynii u Siarednia-eŭropejskije dzieržawy i naadwarot.

Sprawa autonomii Irlandii.

LONDYN (W.T.B.). „Daily News“ dumaje, szto Askwit u swajej padarožy ŭ Irlandiju chocze paznać hramadzkuju dumku ab tym, czy možna dajści zhody u sprawi ab aŭtonomiju Irlandii. Predstaŭniki irlandzkich nacyonalistoŭ hatowy wysłuchać usie prajekty ab uładžeńni hetaj sprawy.

Z aposznich dzion:

Apawieszczeńnia Hłaŭnaj Kamandy.

13 maja.

Zachodni front:

Miž Argonnami i Maasam u roznych miejscach adbywalisia bitwy na rucznyje hranaty. Sproby worahoŭ umacawacca ŭ lasoch Awokur i Malankur skonczylisia nieudaczaj. Naczaja ataka worahoŭ na wiarszynu „Miortwaho Czeławieka“ zadzieržana ahniom naszaj piachoty.

Na uschodnim bierazi Maasu pry nieudacznym szturmi kamienołomni na zachodzi ad lesu Ablen francuzy mieli wialikije straty.

Niamiecki wajenny latun zbiŭ bipłan worahoŭ nad lesam Burginjon, na pałudziennym zachodzi ad Laon.

11 maja na pałudziennym uschodzi ad Armentier naszym zaszczytnym ahniom byŭ skinut na ziamlu i znisztožen anhlicki aeropłan.

Uschodni front:

Na poŭnaczy ad stancii Selburg sproba rasiejcoŭ szturmawać nidaŭna zdabytyje nami akopy była złomlena ahniom naszaj artyleryi ŭ samym paczatku jaje. Uziaty ŭ pałon bolsz 100 rasiejcoŭ.

Bałkanski front:

Nijakich znacznych prypadkoŭ.

14 maja.

Zachodni front:

Razwiedaczny patrul uwarwaŭsia na druhuju liniju worahoŭ u lesi Plekter, na poŭnaczy ad Armentier, uzarwaŭ minny padkop i wiarnuŭsia z 10 pałonnymi anhliczanami.

U wakolicy Giwenszi zroblena niekolki ŭzrywoŭ pad anhlickimi pazycijami i iszli udacznyje dla nas bitwy za akopy i wyrwy.

Na zachodnim bierazi Maasu adbita francuskaja ataka z rucznymi hranatami na wiarszynu 304. Na abodwych bierahoch Maasu iszła silnaja pierestrełka artyleryi z abodwych bakoŭ.

Uschodni front:

Nijakich wydatnych prypadkoŭ.

Bałkanski front:

Latuny worahoŭ, skinuŭszyje bomby nad Miroŭkaj i Dojranam, byli adohnany naszym zaszczytnym ahniom.

Niamiecka-amerykanskaj wajny nia budzie!

NJU-JORK. (W.T.B.). Pradsiedaciel kamisii da zahranicznych spraŭ zajawiŭ, szto, na jaho dumku, sporka ab wajnie pry pomaczy padwodnych łodak, papraŭdzi, zakonczena.

«New-Jork World» pisze, szto ahramadnaja bolszaść amerykanskaho narodu nijakaj wajny nia chocze.

NJU-JORK. (W. T. B.). U waszyngtonskich oficyalnych kruhach nia žduć atkazu na aposzniuju amerykanskuju notu. Spadziajucca, szto sporka zakonczena i szto nastanie uspakajeńnie.

ROTTERDAM (W.T.B.). Anhlickije hazety nia kryjuć swajho niezdawoleńnia s pryczyny uładžeńnia niamiecka-amerykanskaho konfliktu i spadziajucca, szto Niamieczczyna nie strymajecca i dawiadzie sama da razrywu z Amerykaj.

LUGANO (W.T.B.). Razdražnieńnie italjanskich hazet wyjaŭlajecca ŭ zamietkach ab noci Wilsona, katoraho winawaciać u słabaści, jakoj nielha darawać.

Hroźba wystupleńnia Szwecii.

KOPENHAGA. (W.T.B.). U Anhlii wielmi liczacca z mahczymaściu wajennaho wystupleńnia Szwecii. U niekolkich prypadkach strachawalisia ad ubytkoŭ na prypadak hetkaj wajny staŭkami ŭ 20 pracentoŭ.

Bunty ŭ anhlickim wojsku.

ZURICH. (W.T.B.). Jak danosiać „Zur-Nachr.“ z Berseby, u aposznich bitwach pry Sueskim kanali sałdaty-indusy nie raz admaŭlalisia słuchać prykazoŭ. Uźnimalisia bunty i bitwy miž aŭstralijskimi i induskimi wojskami; mnoha zabitych i ranienych.

Kary bajcom za wolu.

HAGA (W.T.B.). Jak danosiać z Rymu, Papież atrymaŭ wielmi mnoha telehram, asabliwa z Ameryki, s prośbaj zastupicca za irlandcoŭ pierad anhlickim prawicielstwam i damahacca ludzkaho stasunku da ich.

AMSTERDAM. (W.T.B.). Ahulnaje czysło achwiar irlandzkaho paŭstańnia dachodzić ciapier da 216.

LONDYN. (W.T.B.). Reuter danosić, szto ŭ kazarmi Porto Bello ŭ Dublinie razstrelany try asoby biez wiedama hłaŭnaj wajennaj kamandy.

ROTTERDAM (W.T.B.). Jak skazaŭ u Nižniaj Pałaci Askwit, žurnalist Skefington u Dublinie razstrelan biez zahadu prynaležnaj wajennaj ułaści. Aficer, katory zahadaŭ razstrelać jaho, aresztowan i budzie addany pad wajenny sud.

Dom Skefingtona byŭ zaniat „sinn-feiner'ami“ i ŭ czasi bitw mocna zrujnowan. Paśla razstrełu cieła Skefingtona było pacharonieno ŭ kazarmi Porto Bello,—ale paźniej jaho adkapali i pierewiaźli na mohilnik.

LONDYN. (W.T.B.). Hłaŭnakamandujuczyj u Dublinie abwieszczaje, szto jon, prynimajuczy pad uwahu surjozny charakter paŭstańnia i wialikije straty ludźmi i dabrom, liczyć patrebnym jak najsražej pakarać wiadomych winawajcoŭ paŭstańnia i kamandzieroŭ jaho, byŭszych u bitwach. Jon spadziajecca, szto na dalejszy czas udascca zapałochać „intrygantoŭ“.

LONDYN. (W.T.B.). U Nižniaj Pałaci irlandzki nacyonalist Dillon hawaryŭ ab karach śmierci ŭ Irlandii. Jon damahaŭsia, kab im był pałožen kaniec, dy kab sudowyje pracesy adbywalisia publiczna i nie dawali hruntu dla hutarak, bytcym wajennyje ŭłaści mieszajucca da sudoŭ.

LONDYN (W.T.B.). U Nižniaj Pałaci Mek-Tenant skazaŭ: „14 paŭstancoŭ pakarany śmierciu, dwoje zasudženy na śmierć, ale jeszcze kara nia spoŭniena; 70 zasudženy ŭ katarhu, 6—u wastroh i 1706 — u ssyłku“.

U czasi sporak nacyonalist Dillon skazaŭ:

„Razstreły dawodziać narod da szału. Obyski ŭ Laŭryku i u hrafstwie Klara, katoryje nie prynaležali da paŭstańnia, budziać u narodzi nienawiść. Zakryćcie wajennych sudoŭ pierad publikaj i kary śmierci atruczywajuć duszy irlandzkaho narodu. Tysiaczy ludziej, katoryje byli piersz proci „sinn-feiner'oŭ“, stanowiacca s pryczyny razstrełoŭ worahami prawicielstwa. Hetaje nastrajeńnie ŭ niebaspiecznaj miery szyrycca pa ŭsiej staranie. Razstrełam treba ŭraz że pałažyć kaniec. Paŭstancy bjucca śmieła i sprawiedliwa“.

Chili, niezaležny nacyonalist, skazaŭ, szto narod nikoli nie zabudzie aposznich razstrełoŭ.

Kaniec telehram na 4 stranicy.

Zajawa Biełarusou.

—s—

Konferencija u Sztokholmi — to sud nad Rasiejskaj dzieržawaj.

Adzin za adnym wystupali abwinicieli — syny uciskanych pad maskoŭskim panawańniem narodaŭ i pierad usieńkim świetam kidali u woczy Rasiei ważkije abwinieńnia. A ŭsie jany razam złažyli doŭhuju litaniju kryŭd, gwałtoŭ, ździeku, naruszeńnia ŭsich boskich i czeławieczych prawoŭ...

Porucz z finlandcami, łatyszami, ukraincami, żydami, palakami, hruzinami dy inszymi ŭziali hołas i adwiecznyje žychary naszaj Ziamlicy: biełarusy i litwiny. Historyja złuczyła ich kališ dla szczasnaho, wolnaho žyćcia na wolnaj ziamli Wialikaho Kniaźstwa Litoŭskaho, — dy paśla abodwych spatkała lichaja dola, katoruju cierpiać dahetul. I ŭ ich zajawach i abwinieńniach Rasiejskaj dzieržawy źwiniać badaj tyjež struny: roŭny ucisk i ździek spaznali jany pad panawańniem czužyncoŭ.

Woś, zajawa biełarusoŭ:

«Biełarusy papali pad ułaść Rasiei, jak historyczna złažyŭszajasia asobnaja nacija — z zusim abasoblenaj mowaj, literaturaj nacyonalnaj wieraj, asobnym bytam i prawawym układam. Praz 120 let prynaležnaści da Rasiejskaj dzieržawy jany nia baczyli niczoha, apracza systematycznaho ucisku, katory mieŭ na meci poŭnuju denacyonalizaciju biełaruskaho narodu. U 1839 hadu skasawana była biełaruskaja nacyonalnaja cerkwa — Unija. Unijatoŭ krywawymi gwałtami nawaraczywali na prawasłaŭje; jeszcze u 70-ch hadoch adbywalisia wajennyje ekspedycii, kab prymusić narod da pryniaćcia „kazionnaj" wiery. U tym že 1839 hadu carskim ukazam było zabaroniena malicca pa biełarusku ŭ kaścieli i cerkwi, i zabarona heta trywaje dehetul. Mowa biełaruskaja niedapuskajecca u szkoli, i za sbproby damahacca jaje u narodnych szkołach biełaruskich wuczycieloŭ karali wastroham. Da 1905 hodu ŭ miežach Rasiei zabaronieny byli usielakije biełaruskije druki. Rasiejskaje prawicielstwo swajej palitykaj pahłybłało relihijny razdzieł biełarusoŭ na katalikoŭ i prawasłaŭnych, asabliwa uciskajuczy katalickuju czaść. Da apposznich let biełarus-katalik nia mieŭ prawa kuplać ziamlu. Ziamielnaja palityka Rasiei kirawałasia da kolonizacii Biełarusi rasiejcami. Kraj byŭ pazbaŭlen nawat cieniu samaupraŭleńnia. Kali-ž rasiejskaje wojska adstupało z Biełarusi, jano hnało pierad saboj sotni tysiacz biełaruskich sielan, znaczuczy swoj śled pažaryszczami wiosak i miasteczak biełaruskich, niszczuczy pasiewy i abiertajuczy Kraj u pustyniu.

«Biełaruski narod ždža wyzwaleńnia s-pad rasiejskaj niawoli».

Wilnia, 28 krasawika 1916 h.

(podpisy)

Hołas bratniaho narodu.

—s—

Ciapier, u czasi pierałomu, kali ważycca dola biełaruskaho narodu, nam dorah kožyn szczyry prychilny dla nas hołas: ciapier my papraŭdzi možem paznać, chto nam druh i chto—worah.

Hetak szczyra atkliknulisia naszy susiedzi s paŭdnia, daŭnyje tawaryszy ŭ dobraj i złoj doli—ukraincy. Ich hołas—hołas narodu, katory, nie škadujuczy nijakich achwiar, zmahajecca za wyzwaleńnie swajej baćkaŭszczyny — za „wolnu Ukrainu", maje dla nas asabliwuju wahu. I my z radaściu dzielimsia z naszymi czytaczami piśmom „Sajuza wyzwaleńnia Ukrainy", prysłanym u Radakciju «Homana»:

Da Wielmi Szanounaj
Redakcii „Homanu"
u Wilni.

Z wialikim zdawoleńniem soczyć ukrainskaje hramadzianstwo za prajawami kulturnaho i palitycznaho ruchu u tej czaścinie Biełarusi, katoraja wyzwolena s pad Rasiei. Wiestki ab adkrywańni Wami szkoł z biełaruskaj wykładowaj mowaj, ab wychadzi u świet Waszaj czasopisi „Homan", wykładach dla narodu u Waszaj rodnaj mowie dajszli da nas i apawieszczeny usiej ukrainskaj presaj. Jany pakazwajuć nam jasna, szto paczataje bolsz czym dziesiać hadou tamu nazad hramadzkaj biełaruskaj intelihiencii praca dziela nacyonalnaho i palitycznaho adradžeńnia swajho narodu nie była fantazijej i szto jana maje usie widy na szczasliwaje zbyćcio. Wy, Biełarusy, jak i my, Ukraincy, chutka zrazumieli wahu suczasnaho momentu. U czasie hetych wajennych usieświetnych zdareńniou, karystajuczy z razhromu słaunaj niamieckaj armijej najbolszaho naszaho woraha—Rasiei, paśpieszajcie nahnać toje, czaho błahaja historycznaja dola nie dała zdabyć raniej. I my, Ukraincy, waszy najbližejszyje pa krywi braty, radasna witajem Waszy zmahańnia i žadajem Wam najbolszych i praudziwych zdabytkou.

Jak dla Was, tak i dla nas stajali zausiody na darozi da naszaj supolnaj woli dwa worahi i my razam z Wami, jak rodnyje hraty, zmahalisia suproć tych susiedau i tady, kali byli zjednany u adnej Litouska-ruskaj dzieržawi, i za czasou kazackich rewolucij na Ukrainie. Pounaja supolnaść kulturnych i palitycznych interesou biełaruskaho i ukrainskaho narodau padskązała nam szukać uzajemnaho zbližeńnia u aposzni dziesiatak hadou, kali i my i Wy dabilisia mahczymaści hołasna wykazywać swaje palitycznyje patreby. Hetaje uzajemnaje zbližeńnie i zawiazańnie ciesnych stasunkou u imia baraćby za supolnyje interesy tym bolej patrebny u hety czas, i da hetaho zbližeńnia my, Waszy najlepszyje braty, praciahajemo Wam ruku.

Sajuz wyzwaleńnia Ukrainy, orhanizacija **rasiejskich** Ukraincou, užo padnimau niekolki razou swoj hołas u Waszaj abaroni, adbiwajuczy napadki na Was naszych supolnych worahou, i razjaśniau pierad Europaj Waszaje pachodžeńnie, Waszu historyju i Waszy nacyonalnyje asobnaści. Pa hetaj darozi my budziemo i dalej wiaści swaju rabotu na Waszu karyść, adkrywajuczy adnaczasna Wam stranicy naszych czasopisou dziela Waszaj samaabarony i propahandy Waszych damahańniou.

Žadajem Wam jeszcze raz usiaho najlepszaho u Waszaj raboci!

Nichaj žywie adradžeńnie Biełarusi!

Nichaj žywie jednaść biełaruskaho i ukrainskaho narodou!

Za prezydium „Sajuzu Wyzwaleńnia Ukrainy":
M. Mieleniewśkij
Oł. Skoropis-Hołtuchowśkij.

My, biełarusy, szczyra witajem hetyje słowy ukraincoŭ i prynimajem praciahnienuju da nas ruku, ćwiorda wieruczy, szto nadziei abodwych narodaŭ na lepszuju buduczynu zbudducca.

Hrachi minuuszczyny.

Uhledajuczysia na žyćcio naszych miest, my ŭsiudy baczym mnoha nieparadkoŭ, mnoha biezładździa, mnoha takoha, szto karysna dla małoj tolki žmieni žycharoŭ horadu, dy szkodna dla wialikich narodnych hramad. Biezupynnyje žalby na heta my czuli ŭ kožnym horadzi naszaho Kraju—i to ŭ zwyczajnych czasach, pierad wajnoj; kali-ž paczałasia wajna, skarhi miestowaj biednaty szmat pierajszli zwyczajnuju mieru...

Nia budziem tut wyliczać starych hrachoŭ naszaho miestowaho «samaupraŭleńnia»: adznaczym tolki, szto poŭnaja niedbałaść ab patreby biadniejszych klas i stanoŭ, nieuwaha na takije ważnyje sprawy, jak narodnaje zdaroŭje, praświeta dy inszyje,—usio heta mahło mieć miejsco tolki zatym, szto rasiejski zakon addaŭ miestowuju haspadarku ŭ ruki najbahatszaj czaści žycharoŭ—u ruki kamianicznikoŭ, zusim adsunuŭszy ad wybaroŭ u miestowyje dumy sotni tysiacz ludziej, szto pracaj swajej zdabywajuć kusok chleba dla siabie dyj dla tych, kamu dobra žywiecca i biez pracy.

Ale hetaho mała. Pa naszych miestoch bahaciejszyje ludzi naležać tolki da dwoch nacij, dy prawa wybaru mieła tolki adna z ich. Samy «niz»—biadniejszyje stany i klasy, katoryje prynaležać da biełaruskaho abo litoŭskaho narodu, a tak sama žydy—jak biednyje tak i bahatyje, byli pawodłuh rasiejskaho zakonu zusim pazbaŭleny hołasu. Hetak wyjszło, szto miestowyje sprawy apynulisia u rukach nia tolki adnaho stanu, ale i adnej nacii.

Woś, heta i pasłužyło pryczynaj taho, szto miestowaja haspadarka ŭ nas zaŭsiody rupiłasia piersz za ŭsio ab karyść hetaho stanu i nacii, na katorym rasiejskaje prawicielstwo starałosia apiercisia u zmahańni swaim z žadańniem roŭnych prawoŭ dla ŭsich stanoŭ i ŭsich narodaŭ naszaho Kraju. Heta pasłužyło pryczynaj i uzrostu nacyonalnych swarak i zmahańnia miž synami adnej Ziamli, bo tyje, chto mieŭ ułaść, karystali z jaje dziela panawańnia nad druhimi, a ŭ sercach usich pakryŭdženych budziłasia niepryjaźń nia tolki da rasiejskaho prawicielstwa, ale i da tych, kaho jano nadzielało ŭsielakimi prywilejami.

Ciapier, dumajuczy ab buduczyni, treba uhledacca i na minuŭszczy-

Č czytajecca, jak CZ; Š—jak SZ

Smalenski kniaziewič.

(Pačatak u № 23).

Jaho ruki pakrywalisia mazalami ad siakiery i łapaty, katorymi jon pracawaŭ, a kaleni strupami ad nieustannych pakłonoŭ i ŭsienocznaho kalennaho stajańnia na malitwach. Jon zbled i wysoch ad pastoŭ i małaho spańnia, twar jaho zwiaŭ, skura abwietryłasia, wostraja wałasianica nacirała rany na cieli, katoryje hareli i jatrylisia u czasie raboty, ale hety bol pryczyniaŭ jamu serdecznuju uciechu i jon z radaściu prypaminaŭ słowy Warłamieja, szto tady tolki, jak cieło jaho pakryjecca ranami, strupami i mazalami, budzie možna jamu pryniać na siabie anielski abraz i iści u pustelnaje žyćcio, bo inaczej cieła, nie asłablenaje i nia zniszczenaje, ŭzbuntuje suproć ducha, i worah zamuczyć jaho pakusami.

Dziela taho-ž samaho, kab niaczysty nie spakušaŭ jaho prynadami swieckaho žyćcia, zahadaŭ Warłamiej kniaziewiczu niekolki razoŭ u hod, znimajuczy z siabie czornyje ryzy i adziewajučy usiu adziežu kniazieŭskuju, prychadzić na dwor wialikaho kniazia, i kniaziewič spaŭniaŭ heta s tym bolszaj pilnaściu, što hety adwiedziny byli zapraŭdy dawoli ciažki jamu. Na kniazieŭskim dware z žałaściu hladzieli na jaho, raspytywajučysia ab jaho manastyrskim žyćci. Pastupleńnia jaho u manastyr papraŭdzi nie škadawali, bo abmnišeńnie jaho usuwało adnu s chmar na palityčnym kruhazory, i biez taho dawoli zachmarenym: adzin za druhim wyrastajuczy, wyciahiwali roznyje wotčyčy ruki da swaich wotčyn, hatowyje zbratacca z samim čortam, kab wyrwać swaju baćkoŭščynu z ruk zachłannych „starejšych". Kali-b smalenski wotčyč syjšoŭ sa sceny, usunuŭšysia u manastyrski zacišak, heta było b na ruku kijeŭskim palitykam. Dziela hetaho tolki nižejšaja słužba, dy najbolej baby ščyra žaleli jaho.

Kniazieŭna čekała nieciarpliwa hetych adwiedzin, układała zahadzia silnyje i ŭpływowyje pramowy, kab adchilić swajho pryjaciela ad jaho pahibielnych planoŭ. Ale henyje pramowy u pierewažajučaj bolšaści astawalisia nia wyskazanymi, i pabačeńnie s kniaziewičam wyklikało i pakidało pa sabie bolš hniewu i razdražeńnia, čym radaści. Jon usielak unikaŭ jaje, adwarčwaŭsia ad jaje wačej, dotyku ruk, nawat rubca adziežy. Idučy u „świet", jon uwieś naściarožywaŭsia, kab nie padpaści jakoj spakusie, nie dać čym paciahnuć siabie. Hetkaja adraźliwaść da jaje, jak da niejkaho načyńnia čartoŭskaj spakusy, momentami wyklikała ŭ jej wybuchi hniewu, ale jana hasiła ich u sabie wolaj silnaj dušoju kabiety, katoraja skupiła usie siły swajho ducha dziela adnej mety: dziela wyratawańnia swajho wybranca s put niepryjaznaj siły.

Asabliwa u światyni, u hetym akružeńni nowaj wiery, szto prypaminało jej roznyje padrobnicy ichnich razmoŭ, kniazieŭnu abstupali dumki ab im. Oj, čamu u jaje nima siły zahadać paraskidać hetyje čornaryznickije hniozdy!... Za jaje swatalisia roznyje kniaziewičy, baćka i maci napirali na jaje, kab nie marnawała času, i raili jej to taho, to druhoha—asabliwa uhorskaho karalewiča, katory pryježdžaŭ sam u Kijeŭ u swaty. Jon byŭ starejšy syn karaloŭ, junak s siabie widny i hožy, dobry konnik, čeławiek rycarski, ale i jaho nie chacieła kniazieŭna Predsława, ŭsio ješče nie hublajučy nadziei wiarnuć sabie kniaziewiča, dakul jon nia byŭ pastryženy.

Hetak minuło niekolki let. Pamier stary Warłamiej, błahasławiŭšy pierad śmierciu swajho wučenika iści ŭ piačery i pa dwuch hadoch posłuchu pryniać schimuu. Kniaziewič žyŭ u piačery, čytajučy ŭ hołas knihi i słuchajučy nawuk staršych dy hatujučysia da pastryžeńnia. Piačera była wykapana mnoha wiakoŭ tamu nazad. Wuzieńki daŭžničok išoŭ wykručywajučysia niekolkimi zawarotami da piačery, kab było zacišniej ad wietru i marozu. Niekolki piačurak u siaredzinie słužyło na ŭsiakuju patrebu — za łožka i stoł. U adnej s takich piačurak na dasce spaŭ kniaziewič. Wychadziŭ da mnichoŭ tolki u niadzielu i, prynosičy adtul bukatku chleba, karmiŭsia im cełу tydzień, spažywajučy jaho tolki raz na dzień drabok mały. Cely dzień prawodziŭ u malitwie i pracy ciažkoj kala ziamli „dziela zielonaj raślinnaści". I ciešyŭsia, što paśla hetkaho dnia ŭsio cieło jaho, ŭsie muskuły i sustawy nyli i baleli, skwapliwa prosičy adpačynku, i zasypaŭ krepka na swajej dasce. Spaŭ biaz snoŭ i zdańnioŭ i byŭ z hetaho rady, bo «sonnaje latucieńnie» wielmi niebaspiečnaje dla mnicha, niespramožnaho jamu praciwicca u śnie, kali nie panuje nad swaimi myślami.

(Dalej budzie).

nu: jana pakaže nam usie hrachi staroha ładu, pakaže, szto praŭdziwy paradak u haspadarcy naszych miest naładzicca tolki tady, kali ŭsie miestowyje žychary, *biaz rožnicy stanu, nacii i wiery*, atrymajuć prawo wybirać swaich ludziej u miestowyje rady, kali kožnamu stanu i kožnaj nacii budzie zabaspieczeno prawo mieć swoj hołas u tych radach, mieć swaich rajczych.

A. N.

U Wilni i wakolicach.

× **«Biełaruski Klub».** Biełaruski Klub, ab katorym my ŭžo daŭniej pisali, niamieckije ŭłaści pazwolili atkryć.

Treba spadziewacca, szto atkryćcie budzie u najbližejszym czasi.

× **„Ahulna-rabotnicki kulturny sajuz“.** Nas prosiać nadrukawać, szto „Ahulna-rabotnicki kulturny sajuz“. (b. „Wiestnik Znańnia“) pierajszoŭ na nowuju kwateru—pry Harystym zaw. d. № 3 kw. 10.

Hety miżnarodny rabotnicki klub atkryt kožyn dzień da 5 hadz. wieczera.

U czytalni klubu jość hazety wa ŭsich krajowych mowach, a porucz z hetym «Wilnaer Zeitung», «Russkij Wiestnik» i insz.

Czleny prafesyonalnych sajuzoŭ mohuć karystać s czytalni biez nijakaj płaty.

× **Ab wysialencach.** Bolszaja czaść ludziej, katoryje pierad straszenstwami wajny ŭciakali ŭ Wilniu, adpraŭleny ŭžo u swaje rodnyje miejscy. Na Hrodnu adpraŭlena 300 dusz, na Suwałki—100, na Wieżbałowo—1650, na Libawu—1300; miż imi mužczyny, žanki i mnoha dziaciej.

U najbližejszych dniach jeszcze adpraŭleny buduć: na Biełastok 188 dusz i na Suwałki—438.

Nazwanyje miejscy—heta tolki aposznije punkty transportaŭ, bo bolszaja czaść ludziej schodzić z maszyny pa darozi.

Hetak u Wilni astaniecca ŭsiaho tolki kala 1.500 wysialencoŭ, spamiž katorych skora wyjeduć jeszcze lidzkije i świencianskije. Wysialency z Warszaŭskaho hienerał-hubernatarstwa buduć wysłany tady, jak zakonczacca pierehawory z adnosnymi miejscowymi ŭłaściami. Hetak, Wilnia budzie wyzwalena ad wialikaho czysła lisznich i ŭ bolszaj czaści biezradnych ludziej, katoryje byli wialikim ciżaram dla nasialeńnia miesta. («W. Ztg.»).

× **Pazyki haradoŭ.** Zwadzić dachody z raschodami ŭ miestoch, s katorych mnoha zamožnych ludziej paŭciakało, wielmi ciažka, dyk prychodzicca szukać pazyki. Prykazam Hłaŭnakamandujuczaho na Uschodzi dajecca prawo niamieckim burhomistram u miestoch zaniatych ziamiel rabić pazyki, kab swiaści kancy s kancami. Pazyki abaspieczywajucca ŭsiemi majetnaściami haradoŭ i dachodami s padatkoŭ i predpryjemstw.

Porucz z hetym s prykazu widać, szto maje być zawiedzien nowy ład u wiadzieńni miestowaj i wiaskowaj haspadarki.

× **Z miestowaho lombardu.** U aŭkcijonnaj sali miestowaho lombardu 6, 6 i 7 czerwienia, ad 10 hadziny ranicy da 2 h. pa-abiedzi budzie ustrojena licytacija pazakładanych reczej. Buduć pradawacca reczy, akanczacielny termin wykupu katorych, liczuczy 5 miesiacoŭ ad dnia, kali jany byli założeny, minuŭ užo 13 wieraśnia 1915 hodu.

× **Na czyhuncy.** Ad nidaŭnaho czasu dapuszczen tawarny ruch na wuczastku Hrodna—Biełastok—Małkin—Warszawa.

× **Drobnyje hroszy.** Jak danosiać z Berlina, niamiecki urad zahadaŭ adbić na 10 miljonaŭ marak 10 i 5-fenigowych manet. («W. T.B.).

× **Ubiustwo dziciaci.** 11 maja u domi № 10 pry Michajłouskaj wul. znajszli trup miesiacznaj dziauczynki, abiernieny u brudny kusok pałatna. Jak ustanoulena, dzicia było zaduszeno.

Asoby, katoryje mahliby dać jakijebudź wiedamaści ab hetym, pryzywajucca dać swaje pakazańnia u Niamieckaj Kryminalnaj Palicii, Dominikanskaja 5 („W. Ztg.“).

ZUSIAHO KRAJU.

Z zarabotku ŭ Niamieczczyni.

BIEŁASTOK (W.T.B.). Za aposzni tydzień praz rabotnickuju biržu ŭ Biełastoku wypłacili kala 800 marak kreŭnym rabotnikoŭ, katoryje pasyłajuć z Niamieczczyny damoŭ szto-tydzień kała 25 marak kožyn.

Chlebowyje karty.

BIEŁASTOK (W.T.B.). 10 maja paczałasia tut razdacza nowych kart na chleb i bulbu. Karty chlebowyje dajuć prawo kupić 9 funtoŭ chleba na dwa tydni.

Achwiara nawalnicy.

HRODNA (W. T. B.). U czasi aposzniaj nawalnicy zabity žychar adnej z akrain miesta na darozi z Majusz, kala dwara Aŭhustowa. Zabity nazywajecca Ściepan Zawadzki.

Pažary.

SUWAŁKI (W.T.B.). U adnej haspadarcy u Paddubowkach uźniausia pažar, u katorym zharełо humno i chleu. Statak udałosia wyratawać. Pryczyny pažaru nie dajszli.

U Olkach u sielanina Žesko zhareła karowa i 6 awiec; chata tak sama. Apracza taho spalilisia try budouli inszych haspadarou, Winawajca pažaru, jak zdajecca,—durny syn Žesko.

Szał u sabak.

SUWAŁKI (W.T.B.). U Rudnikach szalony sabaka pakusan chłopczyka 12 hadou. Chłopca zaraz že pawiaźli u instytut Kocha i pamiaścili u balnicy imieni Wirchofa.

WIESTKI Z RASIEI.

—s—

Kala wajny.

Rasieja i Anhlija.

U rasiejskich i anhlickich hazetach usio bolej i bolej piszuć ab adnosinach miž Rasiejej i Anhlijej. Heta — najlepszy znak, szto „zhoda“ miž imi paczynaje psawacca, dy heta pakazwajuć i wystupleńnia proci Anhlii rasiejskich liberalnych hazet, katoryje piersz nia mieli dawoli słoŭ dla taho, kab chwalić anhliczan.

„Russkoje Słowo“ i „Utro Rossii“ wystupajuć proci Anhlii najbolej wostra. Pierszaja hazeta ŭžo daŭno napadała na anhliczan s pryczyny ich pachodu ŭ Mesopotamiju, baczuczy ŭ hetym hrozbu rasiejskim planam na Uschodzi. «R. Sł.» pisało dasłoŭna: „Swajej wajennaj ekspedycijej Anhlija jasna pakazywaje, szto nie Niamieczczyna, a jana choczе zaharadzić Rasiei darohu da perskaj zatoki praz Bahdad“.

Milukow, katoraho nichto nia može zapadozryć u kiepskim stasunku da Anhlii, pisze u «Nowym Wremi»: „Rasieja admaŭlajecca ad usielakaj pomaczy Anhlii ŭ Siarednaj Azii“.

Nia dziwa, szto pry takich adnosinach katastrofa ŭ Kut-el-Amary wyzwała ŭ Rasiei ŭzdoch ablahczeńnia. Hazety piszuć atkryta ab swajej radaści z hetaj pryczyny i wystaŭlajuć rasiejskije pabiedy ŭ paŭnocznaj czaści Azii proci katastrofy anhliczan u Mesopotamii. Pry hetkim raŭnawańni pajszoŭ znoŭ u wierch Mikałaj Mikałajewicz, dy možna skazać, szto sława „hieroja Kaŭkaza“ bolsz dzierżycca na nieudaczy anhliczan, czym na pabiedach rasiejcaŭ.

Usio heta kidaje dziŭnaje światło na rasiejska-anhlicki sajuz, katory, badaj, nie pierežywie doŭha kanca wajny.

LONDYN. (W.T.B.). Reuter danosić:

Askwit zajawiŭ na bankieci dla rasiejskich deputatoŭ, szto abodwa prawicielstwa zhawarylisia u sprawi perskaj i tureckaj na ŭsich punktach, dzie anhlickaja i rasiejskaja palityka stykajucca.

Rasieja i Szwecija.

Zapros praf. Stefana ab umacawańni Alandzkich astrawoŭ (hl. № 25 «Homana») wyzwaŭ silnaje ŭraženie ŭ pieciarburskich palityczных kruhach. Oficyalnaje danasieńnie ab hetym cenzura zadzierżała na 2 dni. Jak widać, pa zahadu „sfer“, usie rasiejskije hazety piszuć, szto szwedzka-rasiejskije adnosiny papsawalisia. «Now. Wremia» kaže, szto rasiejskije dyplomaty nie pawinny zaczyniać waczej na szwedzkuju niebaspiecznaść. Szwecija daŭno ŭžo stałasia prytaiŭszymsia woraham Rasiei. Tłumaczycca pierad hetym karlikam ab znaczeńni i patrebi umacawańnia astrawoŭ nie pazwalaje Rasiei jaje hodnaść.

Depo rekrutoŭ pałkoŭ hwardii nieŭspadzieŭki pieraniesieny s Pieciarburha ŭ Uleaborg, niedaloka ad szwedzkaj hranicy.

Demonstracija proci Rumynii.

BUKARESZT (W.T.B.). Jak danosić „Dimineata“, u tuju niadzielu u Pieciarburzi, pab kirunkam «Słowianskaj Unii“, ustrojena była demonstracija proci Rumynii. U pieciarburskich oficyalnych kruhach wielmi niezdawoleny s pryczyny demonstracii, i ŭłaści nieprapuskajuć wiestak ab jej.

Adłoženy nabor.

BUKARESZT (W.T.B.). U oficyalnych abwiestkach u Bessarabii apawieszczajecca, szto pryzyŭ 18-letnich, naznaczeny na 1 maja, adłoženy na termin, ab katorym budzie abjaŭlena u swoj czas.

Jak kažuć, heta pryszłosia zrabić s pryczyny niedachwatki aruźźa dla sałdatoŭ.

Nia hledziaczy na silny dahlad, z Bessarabii za aposzni czas usio bolej sałdatoŭ uciakajuć z wojska ŭ Rumyniju.

Tajomnaja missija.

BERN (W.T.B.). Pawodłuh „Echo de Paris“, ŭ łagier Mai prybyŭ z specyalnym zahadam upoŭnamoczenym Carom hienerał kniaź Orbeljani.

Jeszcze adno nastupleńnie.

SZTOKHOLM (W.T.B.). Jak danosiać s Pieciarburha, tam liczać padarožža Cara na zachodni front znakam taho, szto tut buduć surjoznyje wajennyje wypadki, i heta budzie nastupleńnie.

Anhlicki urad nie raz wyjaŭlaŭ ŭ Pieciarburzi swajo niezdawolstwa i damahaŭsia enerhicznych krokoŭ. Z hetaj pryczyny wialiki kniaź Mikałaj Mikałajewicz byŭ pasłany na doŭhuju kanferencyju da Cara, i na tej naradzi pastanoŭlena było paczać nastupleńnie.

Na kaŭkaskim froncі.

LONDYN (W.T.B.). Pieciarburski karespandent «Times'a» danosić, szto na prawym kryle i ŭ centry rasiejskaj kaŭkaskaj armii strymałasia ŭsielakaja rabota. Operacii lewaho kryła proci Diarbekira spatykajucca z silnym adporam tureckich padkrepleńniaŭ. Tureckaja armija maje dawoli aeroplanoŭ, aŭtomobiloŭ i ciažkaj artyleryi.

Serbskije na dziei.

SZTOKHOLM (W.T.B.). Pawodłuh dajszoŭszych siudy wiestak, rasiejcy pryhataŭlajuć Boŭharyi silny udar. Heta paćwierdžajuć pramowaj Pasicza na bankieci ŭ italjanskim pasolstwi ŭ Pieciarburzi. Pasicz skazaŭ: „Ablecaki Cara i zawiereńnia palitykoŭ abaspieczywajuć wyzwaleńnie majej Baćkaŭszczyny u najbliższych miesiaca ch. Makiedonskaho pytańnia nima bolej s taho dnia, jak Boŭharyja wystupiła proci Serbii i Rasiei. Usia Makiedonija zrobicca serbskaj. Wojski ŭsich sajuźnikoŭ u bliżejszych tydniach spatkajucca tamaka z serbskim wojskam“.

KOPENHAGA. (W.T.B.). Pawodłuh danasieńnia Press-Biuro, serbski minister-prezydent Pasicz zajawiŭ rasiejskim hazetam, szto jon wielmi zdawolen zawiereńniami wyszejszych kiraŭnikoŭ rasiejskaj palityki. „Sfery“ dzielać žadańnia i nadziei złuczyć usie serbskije ziemli pad panawańniem dynastii Karagieorgijewiczoŭ.

Pachod francuskaho kapitału.

KOPENHAGA (W.T.B.). „Berlingske Tidende“ danosić s Pieciarburha:

Francuski minister Wiwiani uczora adbyŭ naradu z hasudarstwienym kantraleram Pietrowskim ab ekonomicznych adnosinach miž Rasiejej i Francijej. Wiwiani adznaczyŭ patrebu, kab Francija karystała s tamožennych lhot bolsz, czym druhije dzierżawy. Jon skažaŭ, szto francuski kapitał hatoŭ pamahczy da ekspłoatacii rasiejskich pryrodnych bahactw.

Padaroža Barka.

KOPENHAGA (W.T.B.). Pieciarburskije hazety danosiać, szto minister finansoŭ, Bark, u tym tydni pajedzie u Anhliju i Fran ciju.

Pierajezdy z Rasiei u Szweciju.

KOPENHAGA (W.T.B.). Pawodłuh telehramy z Sztokholmu, finlandzki hienerał-hubernatar apawieszczaje, szto pasažyrski ruch z Rasiei u Szwecyju može dalej adbywacca tolki cieraz Torneo. Pierewazić hruzy pazwolena praz usie porty Botniczeskaj zatoki.

Z hramadzkaho žyćcia.

Rasiejskije rabotniki za mir.

U italjanskich hazetach piszuć ab czyśleńnych arésztach rabotnikoŭ u pieciarburskich fabrykach aruźźa i wajennych materjałoŭ. Śledztwo wyjawiło, szto miž rabotnikami tych fabryk razychodzilisia adozwy, kab jany systematyczna staralisia panižać czysło wyrablanych wajennych materjałoŭ, prymuszajuczy urad skarej skonczyć wajnu. Ahitacija za heta iszła i miž fabrycznymi czynoŭnikami, ad katorych mnoha zaležy ć. Prawicielstwo za heta wysyłaje zapadozrenych rabotnikoŭ wialikimi partijami na front, — ale treba dumać, szto tyje, admowiŭszysia pryhataŭlać materjały da ubiŭstwa ludziej, nie zachoczuć sami praliwać ludzkuju kroŭ.

Areszty i obyski.

BERLIN (W.T.B.). «Nation al Ztg.» danosić s Pieciarburha:

Rasiejskaja palitycznaja palicija wielmi paszyryła za aposzni czas swaju rabotu ŭ Pieciarburzi i druhich miestoch. Jana raskryła szyrokuju palitycznuju orhanizaciju, katoraja maje metu piersz za ŭsio padrezywać siłu nacyonalnaj abarony, U Pieciarburzi i Maskwie arésztowana mnoha studentoŭ i rabotnikoŭ, katoryje prynaležali da hetaj orhanizacii. Pry obyskach u ich kwaterach znajdziena mnoha materja-

łoŭ, katoryje dawodziać ich winu. Obyski wiaducca dalej.

«Tołstojoŭcy» waruszacca.

Nidaŭna zakonczyłasia wialikaja sprawa proci tołstojoŭcoŭ, katorych winawacili ŭ tym, szto jany padbiwali sałdatoŭ kidać słužbu i razdawali adozwy proci wajenszczyny. Dziakuju czy tamu, szto ŭsie sympatii hram adzianstwa byli na staranie winawaczenych, dy dziakujuczy dobraj zasszczycie, pryhawor byŭ miahki. Hłaŭny abwiniany, Popow, zasudžen tolki na 1 miesiac aresztu; druhije abwinawaczenyje da czasu byli zwolnieny ad kary, pakul nia wyjawiacca inszyje prastupki ich. Bolszaja czaść winawaczenych, katorym dawiali adno toje, szto jany dzieržacca nawuki Tołstoha, apraŭdany.

Kali prawicielstwo spadziewałosia, szto jano hetym pracessam paddzieržyć upadak ducha u swajej staranie, to jano abmyliłosia: pracess—heta najlepszaja propahanda idei miru. „R. Sł.“ nawat raŭnuje hety prace ss da pracessaŭ pierszych chryścijan u Rymie. Cikawa, szto i pality cznaja i wajennaja cenzura pusciła takuju staćciu ŭ „R. Sł.“.

Sud nad łatyszskimi s.-d.

Jak danosiać z Sztokholmu, pieciarburski wajenna-akružny sud zasudziŭ 12 ryžskich socyał-demakratoŭ za prynaležnaść da partii na 4 had y aresztanckich rot.

S pryczyny hetaho pracesu danosiać, szto prawicielstwo pryhataŭlaje nowyje „krajnije“ sposaby, kab prypynić rabotu socyał-demakratoŭ.

Z žyćcia profesyonalnych sajuzoŭ.

Hłaŭny orhan niamieckaj soc.-dem. partii, „Vorwaerts“, pisze ab žyćci prafesyonalnych sajuzoŭ u Rasiei:

„Zecery drukarni Sytina, dzie drukujecca „Russkoje Słowo“, pastanawili pryłuczycca ŭsiej hramadoju da sajuzu drukarskich rabotnikoŭ i pryniali rezolucìju, witajuczy hety sajuz, katory z «niezaležnych pryczyn» doŭha nia moh pracawać i ciapier nanowa prystupaje da raboty. U swajej rezolucii jany predłahajuć sajuzu u swaju prahramu ŭpisać hetkije punkty:

1) wypracawańnie taryfoŭ, wykluczyŭszy rabotu na akord.

2) wybar werksztackich starszyn pa ŭsich drukarniach pawodłuh zakonu 1903 hodu i ustanaŭleńnie pasrednickaj orhanizacii dziela razhladu ŭsich wynikajuczych konfliktoŭ miž rabotnikami i haspadarami. Ab ahulnych rabotnickich sprawach rezolucija kaže, szto treba bolsz zbližacca z usimi rabotnickimi sajuzami, partijami, tawarystwami dy inszymi orhanizacijami dziela palepszeńnia bytu rabotnikoŭ. Pradsiedaciela sajuza drukarskich rabotnikoŭ rezolucija prosić, kab jon staraŭsia nie dać sajuzu s czysta prafesyonalnaj orhanizacii pierearabicca ŭ partyjnuju, dy kab da jaho mieli dostup usie rabotniki biaz rožnicy ich partyjnaj prynaležnaści.

«Nawarot» unijatoŭ.

„Now. Wremia“ pad zahałoŭkam: „Wczsojedinienije Unijatow“—drukuje hetkuju wiestku z Odessy:

„U sabory z wialikaj pawahaj adbyłosia pryłuczeńnie da prawasłaŭja 450 haliczan—unijatoŭ. Pryłuczaŭ ich da prawasłaŭnaj cerkwy archijepiskop Nazaryj, a jepiskop Mikałaj byŭ pry im. Zwarot na łono macieryńskaj cerkwy wyzwaŭ u pierechadziŭszych na prawasłaŭje ślozy radaści“.

Jakije heta ślozy i jakaja „radaść“—zhadać lohka. Kali maskali panawali ŭ Haliczyni, dyk hałodnym unijatam tolki tady dawali chle b, kali tyje „pierakuliwalisia“ na prawasłaŭje, — i z hoładu ludzi iszli na ŭsio. Nia dziwa, szto i wywiezienyje z Haliczyny unijaty, apynuŭszyja miž maskalami, prymuszeny byli adraczysia ad wiery baćkoŭ, katoraj maskali nie pryznajuć: inaczej ich tam czekała hałodnaja śmierć, a ŭ najlepszym prypadku — ssyłka ŭ Sybir.

«Pryjacieli» palakoŭ.

My hetymi dniami danasili, szto francuskije ŭłaści ŭ adzin dzień konfiskawali dźwie hazety: „Victoire“ Herwe i „Radical“. My dumali, szto jany konfiskowany za wajennyje staćci, ci žadańnie miru. Ale akazywajecca, jak pisze Herwe ŭ czarodnym numery, szto abiedźwie hazety konfiskowany ab rasiejska-polskich adnosinach. Herwe pisze: „Wyszejszaja cenzura ŭ Francii znachodzicca ŭ rukach... rasiejskaho pasła Izwolskaho. Pa jaho zahadu francuskaja cenzura zabaraniaje pisać ab rasiejska-polskich adnosinach. U siarednia-europejskich dzieržawach pressa ŭsiestaronna zanimajecca dolaj palakoŭ, — u nas že ab hetaj wažnaj sprawi nielha niczoha pisać. Nia dziwa, szto pry takich warunkach sympatii palakoŭ da nas niknuć i pierachodziać da siaredniа-europejskich dzieržaŭ“.

Nia hledziaczy na hety nowy jarki znak, jak adnosiacca da sprawy wyzwaleńnia Polszczy Rasieja i jaje sajuźniki, ŭ polskim hramadzianstwi ŭsio jeszcze jość ludzi, katoryje wierać, bytcym Rasieja tolki ab toje i wajuje, kab dać wolu palakam, jakich sama-ž zaŭsiody uciskała! Roman Dmowski, haława polskich endekoŭ (nacyonalistoŭ), usio jeszcze krucicca ŭ siencach rasiejskich ministroŭ, dy nidaŭna jeździŭ s „palitycznaj misijej“ u Anhliju i Franciju, szukajuczy tam spohadu dla polskaj sprawy. Ciapier Francija pakazała, jak jana spahadaje narodu, katory pad Napoleonam praliwaŭ za jaje swaju kroŭ pa ŭsiej Europi — na polach Hiszpanii, Italii, Rasiei, dy u Afrycy — pad piramidami...

My nia dumajem, adnak, kab i hetkije fakty źmianili nastrajeńnia u staronnikoŭ „polska - maskoŭskaj drużby“.

Wysialeńnie narodu.

BERLIN (W.T.B.). Jak danosić „Voss. Ztg.“, czlen halickaho sejmu, Michałowskij, naznaczeny rasiejskim hubernataram na miejsco haławy miesta Tarnopola, pierebrałsia u hłyb Rasiei. Kažuć, szto z hetaho widać prajekt rasiejcoŭ wywiaźci ŭsich žycharoŭ, jak heta ŭžo było zroblena ŭ Nowasielicy i Bojanach.

Na Pirogoŭskim źjeździ.

SZTOKHOLM (W.T.B.). Na adbyŭszymsia hetymi dniami zasiedańni Pirogoŭskaho źjezdu adzin s czlenoŭ jaho u swaim dakładzi adznaczyŭ niebaspiecznaść, jakaja bytcym to wyniknie, kali niamieckaje wojska atrucić studni, jak ich rasiejcy buduć wykidać z zaniatych ciapier ziamiel. S-pamiž byŭszych pry hetym bolsz 1000 wuczonych i dachtaroŭ nichto nia wystupiŭ suproć hetaj dzikaj hutarki.

Pirogoŭskije źjezdy, katoryje kaliś byli centram rasiejskaj intelihiencii, jak widać, wielmi padupali.

Śmierć Charytonowa.

Jak danosiać s Pieciarburha, b. hasudarstwieny kantraler Charytonow pamier nieŭspadzieŭki. Charytonow usiaho niekolki miesiacoŭ tamu nazad pakinuŭ swajo wažnaje miejsco.

„Czarodnaje“ ubiŭstwo Rasputina.

BUKARESZT (W.T.B.). Pawodłuh prywatnych wiestak s Pieciarburha, «starec» Rasputin, „czudotworec carskaho dwara“, zabity. Wiestka heta tym bolej hodna wiery, szto Rasputin mieŭ mnoha worahoŭ, katoryje zawidywali znaczeńniu Rasputina ŭ waczach Cara. Nidaŭna ŭžo była zroblena na jaho adna napaść, dy jon wyrataŭsia.

TELEHRAMY.

Kary bajcom za wolu.

Kažuć, szto irlandzkije nacyonalisty majuć bolsz jak 200.000 wintowak i wialiki zapas patronaŭ. Adbirać arużże ad ich duža ciažka.

LONDYN. (W.T.B.). Wajennyje sudy zakonczyli swaju rabotu proci dublinskich paŭstancoŭ. Ciapier iduć sudy nad paŭstancami u prawincii.

LONDYN (W.T.B.). U Nižniaj Pałaci Askwit abiecaŭsia, szto czasowa na dalej kar śmierciu nia budzie.

ROTTERDAM (W.T.B.). Uczoraszni prajekt zwolnić Irlandiju ad wajenszczyny adkinut Nižniaj Pałataj pasla zajawy Askwita, szto heta być nia može.

Za mir.

Bunty italjanskich sałdatoŭ.

KOLONIJA (W.T.B.). «Koeln.V.-Ztg.» danosić, szto ŭ kazarmach u Pjaczency (ŭ Italii) cały połk admowiŭsia być pasłusznym. Na samym froncі zbuntawałasia brygada z Sassari. 135 i 136 pałki, katoryje składajucca najbolsz z rymskich i neapolitanskich sałdatoŭ, admowilisia iści szturmawać wiarszynu Doberdo. Abodwy pałkoŭniki ŭžo zrabili adpawiednyje kroki, kab razstrelać winawajcoŭ buntu, i tolki brygadny naczalnik, umieszaŭszysia ŭ heta, niedapuściŭ da bitwy miž swaimi.

Proci wajny.

BERLIN. (W.T.B.). «Kreuz. Ztg.» danosić: U Neapoli była demonstracija proci wajny.

S pryczyny ŭsio nowych pryzywoŭ niezdawolstwa narodu wielmi uzrasło.

U wybarnym okruzi socyalista Ferri 6000 žanok ustroili publicznuju demonstraciju s krykami: „My žadajem kanca wajny!“

Žadańnie miru u Anhlii.

LONDYN (W.T.B.). U «Epicznym instytuci» uczora adbyŭsia miting za mir. Palicija prymuszena była baranić sabraŭszychsia ad czerni, katoraja chaciela ŭwarwacca na miting. Kali czleny mitingu paśla razychodzilisia, szmat kaho z ich pabili i paranili.

Nia choczuć wajewać.

AMSTERDAM (W.T.B.). Tutejszyje hazety danosiać, szto z mobilizowanych holenderskich wajennych parachodaŭ uciakaje mnoha narodu. 300 dezerteroŭ admowilisia wiarnucca na parachody.

Nowaje pasrednictwo.

LONDYN (W. T. B.). «Evening Post» danosić, szto amerykanskije hazety adznaczywajuć, szto s pryczyny uładžeńnia amerykanska-niamieckaho konfliktu atkryłasia daroha da pacześnaho mirnaho pasrednictwa. Hazety pierakonany, szto bolszaja czaść amerykanskaho narodu prynamsi zrobić sproby, kab straszennaj wajnie byŭ pałožen kaniec.

Mižnarodny rabotnicki ruch.

Stanowiszcze italjanskich rabotnikoŭ.

LUGANO (W,T.B.). Czleny italjanskaho rabotnickaho sajuza pastanawili nia jechać na socyalistycznuju konferenciju czatyroch nych dzieržaŭ ŭ Londyni i zahadali spaŭnicielnaj radzi sklikać mižnarodnuju rabotnickuju konferenciju u sprawi zakonczeńnia wajny.

Dalejszyje pastanowy rabotnickaho sajuzu kirujucca proci pastupkoŭ italjanskaho prawicielstwa, katoraje kasuje zakony, szto baroniać interesy rabotnikoŭ.

Na naradzi wyjawiłosia hłybokaje niezdawolstwo italjanskich prafesyonalnych sajuzoŭ ciapierasznim pałažeńniem i ćwiordaje žadańnie spoŭnić ideały socyalizmu i mira.

Rezolucija rabotnikoŭ u Anhlii.

LONDYN (W.T.B.) Na naradzi anhlickaho zajuza hornych rabotnikoŭ była pryniata 583.000 proci 153.000 hałasoŭ pastanowa, szto narada nia hodzicca s prymusowaj wajennaj słužbaj.

Sajuz hruzczykoŭ u Manczestery damahajecca badaj u adzin hołas pracentnaj padbaŭki.

U staroncy «woli».

LONDYN. (W.T.B.). Dwa soc.-demokraty za sprobu zrabić zabastoŭku na fabrycy, ad katoraj strymaŭsia by wyrab wajennych materjałoŭ, zasudženy na 1 hod u turmu, a trejci — na 18 miesiacoŭ.

Razład miž szwedzkimi s.-d.

SZTOKHOLM. (W.T.B.). Urad. soc.-dem. partii padaŭ pratest proci kirunku ŭ partii, katory nia chocze jednaści. Z hetaj pryczyny 3 czleny uradu wystupili z jaho.

Žadańnie deputatoŭ soc.-dem.

SZTOKHOLM (W.T.B.). U Szwedskim Parlamenci soc.-dem. padali prajekt ab bolszym zbližeńni narodu i uradu dziela raboty u sprawach zahranicznaj palityki i ab tym, kab lepsz wyjaśnić paniaćcie ab wajennaj tajnie. Wierchniaja Pałata hetyje prajekty adkinuła, Nižniaja — pryniała ich.

Sprawa Libknechta.

BERLIN. (W.T.B.). Reichstag adkinuŭ siahońnia prajekty soc.-dem. partii i partii „socyał-domokratycznaja rabotnickaja jednaść“, kab sprawu Libknechta adłažyć i samoha aswabadzić.

Z usiaho świetu.

—:—

„Siniaja barada“.

BUDAPESZT. (W.T.B.). Śledztwo ab ubiŭstwach u Cinkota pakazało, szto Bela Kis abiecaŭsia ažanicca ažno ... 74 dziaŭczynam!

Jak kaže swajej achwotaj jawiŭszyjsia świedka, Kis u listapadzi 1915 hodu byŭ, jak sałdat, a Rabie.

BUDAPESZT. (W.T.B.). Pa czarodzi paatkrywali ŭsie metalowyje truny s zusim adzietymi žanoczymi trupami, ablitymi kuperwasam. Ab niekatorych trupach daznalisia, chto heta; u inszych twary tak źmieniwy, szto paznać ich nielha, ale widać, szto heta nia służki i nie sielanki, bo trupy adziety ŭ szaŭkowyje ispodnije staniki, dy na ich wielmi malenkije bociki na guzikach.

Ubiŭca Kis, katory byŭ na wajnie, pawodłuh adnych papaŭ u pałon, pawodłuh druhich — zabit i pachowan u Oljewie, a pawodłuh inszych — žywie i niet wiedama dzie chawajecca.

Dahetul dawiedziena, szto Bela Kis mieŭ 74 nareczonych.

Drukawana u drukarni M. Kuchty. Wydawiectwo «Homan». Redaktar W. Łastoŭski.